

GIDS VOOR JE EIGEN

Fietskerk

KERK IN DE BUURT

De ervaring van de Groote Kerk Maassluis

'Kan er niet iets worden gedaan met de Groote Kerk?' vroeg de burgemeester van Maassluis drieënhalp jaar geleden aan de kerkelijke gemeente. Een monumentale kerk zou een mooie rol kunnen spelen in de promotie van de stad. Die vraag zette de kerkelijke gemeente ertoe aan om in samenwerking met de Historische Vereniging het kerkgebouw te gebruiken om present te zijn in de stad.

Na een pilot van één seizoen, is het inmiddels niet meer weg te denken dat de Groote Kerk in de zomermaanden open is. Fietsers drinken er een kop koffie en eten er hun lunch, toeristen worden rondgeleid in de kerk, mensen uit de pleziervaart komen douchen en Maassluizers zelf stappen voor het eerst het kerkgebouw in hun stad binnen. Het leidt tot verrassende verhalen en enthousiaste reacties van bezoekers.

Maak in deze gids kennis met 'Fietskerk': je gebruikt je gebouw ten dienste van de mensen in de buurt die aan komen fietsen of wandelen. Je vindt hier alle bouwstenen en tips om zelf aan de slag te gaan.

Bouwen aan je eigen Fietskerk

BOUWSTEEN 1: **Onze visie**

Bespreek als team de verschillende onderdelen van de visie van 'Fietskerk'. Deze zijn te vinden bij tip 1. Waar gaat je hart sneller van kloppen? Wat mis je? Wat vindt je moeilijk? Wat zou je als 'Fietskerk' willen uitstralen? Hoe zouden woord en daad verbonden kunnen worden in uw 'Fietskerk'?

BOUWSTEEN 2: **Ons team**

Als het goed is, weet je al van elkaar wie waar goed in is en wie welk netwerk heeft. Bekijk of je een rolverdeling kunt maken. Wie onderhoudt contacten met alle partners in het dorp of de stad? Wie zorgt er voor de communicatie? Wie zorgt voor een goede planning? Wat wil je gaan doen en welke mensen zijn daarvoor nodig? Omdat een 'Fietskerk' in ieder geval gedurende een aantal

maanden een doorlopende activiteit is, is het handig om voldoende mensen te hebben die kunnen meedoen.

BOUWSTEEN 3: **Ons doelgroep**

Via de startgids weet je hoe je buurt eruit ziet en wat mogelijke doelgroepen zijn. 'Fietskerk' richt zich zowel op groepen in de buurt als op passanten. Je kunt bekijken welke doelgroepen er in de buurt zijn en bij welke doelgroepen 'Fietskerk' zou passen.

BOUWSTEEN 4: **Middelen**

Welke middelen heb je ter beschikking? Is er een vast budget dat je zelf beheert? Welke ruimte kun je gebruiken? Kun je slim samenwerken en kosten delen? Neem tip 4 erbij voor praktische ideeën.

BOUWSTEEN 5: Activiteiten

De basis van de 'Fietskerk' is zorgen dat voorbijgangers een gastvrije plek vinden. Daarnaast kun je zelf bekijken wat je nog meer wilt doen. In tip 5 staan mogelijke activiteiten om je 'Fietskerk' verder vorm te geven. Maak een seizoensplanning, zodat je voorbijgangers kunt laten weten wat ze in je 'Fietskerk' kunnen vinden.

BOUWSTEEN 6: Opbrengsten

Wat levert een 'Fietskerk' eigenlijk op? In geld, maar ook in niet-materiële winst? In tip 6 lees je er meer over.

BOUWSTEEN 7: Communicatie

Hoe ga je communiceren over 'Fietskerk' binnen je eigen kerkelijke gemeente en met de mensen in je buurt? Hoe bereik je passanten? Zet kort op een rijtje welke middelen je inzet voor welke doelgroep.

BOUWSTEEN 8: Evaluatie

Het is belangrijk om regelmatig te evalueren. Wat gaat goed? Waar ben je als team trots op? Wat kan beter? Wat hoor je van je doelgroep(en)? Plan hiervoor ieder half jaar een sessie.

Tips bij de bouwstenen

TIP 1: Onze visie

De 'Fietskerk' is een plek van kerkelijke gastvrijheid. Het vertelt de verhalen van de kerk: het verhaal van het kerkgebouw én het verhaal van de geloofsgemeenschap die in het gebouw bij elkaar komt.

Het verhaal van het kerkgebouw is vooral een historisch verhaal. De Groote Kerk in Maassluis is al eeuwenoud en herbergt een hele geschiedenis. Mensen zijn hierin geïnteresseerd en komen soms speciaal daarvoor op bezoek. Dit verhaal wordt vooral verteld in rondleidingen.

Het verhaal van de gastvrije geloofsgemeenschap is ook al eeuwenoud. Dit verhaal wordt gedeeld in het daadwerkelijk bieden van een gastvrije plek en van de gelegenheid voor een zinvol gesprek.

De geopende kerkdeuren symboliseren de cultuur van gastvrijheid. Wanneer mensen de kerk binnenstappen, worden ze persoonlijk begroet. Het is belangrijk om ieder die binnenkomt te zien en aandacht te geven. De ene bezoeker heeft geen behoefte aan verder contact, een ander wel.

Een tijdje geleden kwam er een man in de kerk. Hij zocht een stilleruimte, maar die hebben we nu (nog) niet. We lieten hem in de consistorie, zodat hij daar stil kon zijn. De zondag erna kwam hij in de kerk en nu houden we contact met hem.'

TIP 2: Ons team

Wanneer je een 'Fietskerk' start, kun je werken met een klein kernteam van 2 personen met daaromheen een brede groep vrijwilligers die je in kunt zetten. Het kernteam houdt zich bezig met:

- het maken van de planning: Wanneer is je kerk open? Vinden er dan activiteiten plaats? Welke personen zet je daar dan bij in?
- het onderhouden van contacten met kerkenraad en met de verschillende organisaties waarmee je samenwerkt.

In de brede groep met vrijwilligers zijn mensen nodig die

- het verhaal van je kerkgebouw kunnen vertellen;

- makkelijk contact leggen, goed kunnen luisteren en een zinvol gesprek kunnen voeren en die zo het verhaal van jullie als gastvrije gemeente praktiseren.

Afhankelijk van eventuele andere activiteiten, zoek je nog mensen met ander talent.

In Maassluis hebben we ongeveer dertig vrijwilligers die we kunnen inzetten, zowel kerkelijk als niet-kerkelijk. We zorgen in de planning altijd voor een goede balans tussen vrijwilligers van de kerk en van de Historische Vereniging. Zo hebben beide verhalen altijd een plaats.

TIP 3: Onze doelgroep

Met een 'Fietskerk' kun je je richten op verschillende doelgroepen. We zetten ze hieronder op een rijtje. Je kunt ze gebruiken om te verhelderen welke doelgroepen er in jouw omgeving zijn.

Doelgroep 1: Fietzers en andere passanten

De meest voor de hand liggende doelgroep die je als 'Fietskerk' op het oog hebt, zijn fietzers en andere passanten, zoals de mensen uit de jachthaven, mensen van de camperplaats en de campings in de buurt. Voor hen ben je een gastvrije plek, waar ze even terecht kunnen voor wat ze nodig hebben: koffie, stroom om de fiets op te laden, een goed gesprek en gebruik van sanitair. Bekijk eens welke passanten er bij jullie kerk in de buurt langskomen. In Maassluis is de haven van de pleziervaart vlakbij en loopt er een knooppunten-fietsroute langs de kerk.

Doelgroep 2: Mensen die geïnteresseerd zijn in de historie of architectuur van het gebouw
Er zijn mensen die speciaal op bezoek komen bij de Grote Kerk, omdat ze geïnteresseerd zijn in de historie van de kerk en/of het orgel. Het kan ook zijn dat jullie kerk heel open en modern is en dat mensen daarin geïnteresseerd zijn.

Doelgroep 3: Buurtbewoners

Inwoners van je dorp of stad kunnen ook zomaar bij de doelgroep behoren. Welke groepen zijn dat dan? In Maassluis was er een mevrouw die de stilte zocht. Voor haar werd de kerk soms zelfs op extra momenten opengedaan.

TIP 4: Middelen

Om 'Fietskerk' te zijn, helpt het enorm als je een gebouw hebt dat mensen aanspreekt, zoals een oude, monumentale kerk. De meeste passanten willen wel even een kijkje nemen. Het helpt ook als een kerk veel openheid uitstraalt en een goed café-gedeelte heeft. Daarnaast is het handig als op de locatie van de kerk veel mensen langskomen, bijvoorbeeld in het centrum van een toeristische plek of aan een fietsroute. Bekijk je eigen gebouw en de locatie kritisch, voordat je besluit 'Fietskerk' te worden. Als gebouw en locatie niet zo geschikt zijn, dan is een andere manier om 'Kerk in de buurt' te zijn, wellicht beter.

Om als 'Fietskerk' aan de slag te gaan, heb je niet veel middelen nodig. Je kunt al starten met een plek waar mensen wat kunnen eten en drinken, een aantal fietsenrekken, een oplaadpunt voor een (elektrische) fiets en toiletten.

Het is daarnaast aardig wanneer je in een koffiecokner koffie en thee met iets lekkers kunt aanbieden. Tenslotte heb je minimaal twee mensen nodig voor het aanspreken van de bezoekers.

Hoe meer verschillende faciliteiten en activiteiten je biedt, hoe meer middelen je nodig hebt. Bedenk wel: Klein beginnen is prima, je kunt op termijn altijd activiteiten toevoegen aan je 'Fietskerk'.

In onze kerk hebben we een natte ruimte met douches en toiletten. Deze kunnen door onze bezoekers worden gebruikt en door de mensen die in de plezierhaven aankomen. Zij kunnen bij de Havenmeester een code krijgen, waarmee ze naar binnen kunnen. De burgerlijke gemeente heeft de aanleg van deze ruimte betaald én zij betalen en regelen de schoonmaak.'

TIP 5: Activiteiten

Er zijn allerlei manieren om 'Fietskerk' verder uit te breiden. Houd hier altijd rekening met je eigen context en wat je als kerk of team zelf aankunt. We geven hierbij een lijstje met verschillende mogelijkheden.

Stilteruimte: een plek waar je je als bezoeker even kunt terugtrekken om stil te zijn, een kaarsje kunt aansteken en een gebedsverzoek kunt opschrijven in een gebedenboek. Deze gebeden kun je op zondag een plek geven in de viering.

Sanitair: Je kunt een was- en douchegelegenheid aanleggen en op die manier praktisch dienstbaar zijn. Dit zal vooral voor passanten handig zijn. Het is wel goed je te realiseren dat je dan aan regels rondom legionellapreventie moet voldoen.

Fiets-activiteiten: Als 'Fietskerk' ligt het voor de hand om dingen te doen die te maken hebben met fietsen. Denk aan fietsles voor mensen die nog niet kunnen fietsen, zoals misschien asielzoekers in jullie stad of dorp. Of aan een wekelijkse fietstocht voor mensen die niet zo snel in hun eentje op de fiets stappen, maar het wel leuk vinden om met een groep te gaan. Of ga fietsen repareren, samen met en voor mensen met een krappe beurs, waardoor zij hun eigen fiets leren onderhouden en repareren.

Met dergelijke activiteiten sluit je aan bij mensen in de buurt.

Maaltijden: Je kunt maaltijden organiseren, waarbij er meer tijd is voor ontmoeting. Hierbij zou je kunnen samenwerken met de voedselbank. Afhankelijk van hoe je de maaltijden organiseert en communiceert, heb je een verschillende doelgroep op het oog.

Rondleidingen en de toren op: Je kunt rondleidingen in je kerk geven en de toren openstellen voor beklimmingen. Zeker als het een gebouw is waar een verhaal bij te vertellen is. Net als in Maassluis kun je dan goed samenwerken met de lokale Historische Vereniging. Je kunt ook voor partners met wie je samenwerkt rondleidingen op aanvraag verzorgen.

Een wekelijkse lunchpauze-dienst: Organiseer bijvoorbeeld elke vrijdag tussen 12.45 en 13.15 uur een korte viering. Samen zingen, bidden en een korte overdenking uit de Bijbel. Zo kun je samen iets proeven van het goede leven zoals God dat in gedachten heeft.

In Maassluis leidden we eens alle ambtenaren van de gemeente rond en als laatste van alle groepen het college van B&W. De rondleiding door de kerk volgde op een stadswandeling en was verplicht voor alle ambtenaren, omdat zij vaak van buiten de stad komen. Zo leerden ze de stad beter kennen.

Concerten: Je kunt in je gebouw (korte) concerten organiseren. Hiermee spreek je zowel voorbijgangers als bewoners aan.

Elke zaterdag om 11 uur speelt de beiaardier op het carillon van de kerk. Gasten mogen dan mee naar boven en kunnen kijken en soms zelfs een verzoekennummer indienen.'

TIP 6: Opbrengsten

Er zijn verschillende manieren om de opbrengst te bepalen. Financieel, maar ook niet-materieel. In Maas-luis ontvangt 'Fietskerk' soms 100 mensen per dag. Zij doen een positieve ervaring op met de kerk. Daarnaast is de kerkelijke gemeente positief over en betrokken bij het initiatief. De mensen en organisaties met wie de kerk samenwerkt, hebben ook een positief beeld van de kerk.

Er staat een giftenpot, waar bezoekers vrijwillig wat kunnen doneren. Per maand wordt er zo'n € 250 à € 300 opgehaald.

Toen we begonnen, vroegen we € 2,- entree per persoon. Daar zijn we snel mee gestopt. En nu komt er zelfs meer geld binnen.

TIP 7: Samenwerking

Samenwerken kan je als 'Fietskerk' verder helpen, met name in het vergroten van je bekendheid. En daarnaast draagt het bij aan de doelstelling om betrokken te zijn bij je dorp of stad. Door samenwerking kun je ook je aanbod vergroten, bijvoorbeeld doordat de bezichtiging van je kerkgebouw onderdeel wordt van een historische wandeling in jullie dorp, die door de Historische Vereniging wordt georganiseerd. Mogelijke samenwerkingspartners zijn VVV's in de omgeving, de burgerlijke gemeente (denk aan ambtenaren op terrein van cultuur), campings, jachthaven, Historische Vereniging, voedselbank en vluchtelingenwerk.

TIP 8: Communicatie

Omdat je met 'Fietskerk' verschillende doelgroepen kunt aanspreken, is het goed eerst die doelgroepen duidelijk te hebben. Zie daarvoor bouwsteen en tip 3. Met elke doelgroep kun je op verschillende manieren communiceren:

Passanten: in de uitgaven van de plaatselijke VVV, folders of posters op campings, camperplaatsen en in de haven, een wegwijzer vanaf de fietsroute(s), Facebook. Historisch geïnteresseerden: Er zijn vast facebookgroepen en tijdschriften voor deze doelgroep.

Buurtbewoners: de plaatselijke krant, lokale media, organisaties die zich ook met de buurt bezighouden, wellicht een spandoek of groot bord bij de kerk.

Andere organisaties: hier gaat het vooral om persoonlijk contact met degene die zich namens 'Fietskerk' bezighoudt met het onderhouden van relaties. Zorg dat je goed bereikbaar bent via mail, telefoon en app.

Verder is het handig om in uw kerk informatie te hebben over uw kerkelijke gemeente, bijvoorbeeld een boekentafel met interessante tijdschriften en folders over je kerk, informatie over kerktijden en andere interessante momenten, zoals concerten.

Wil je als gemeente van betekenis zijn voor de mensen in je dorp of wijk? Dan helpt 'Kerk in de buurt' je daarbij. Aan de hand van de praktische startgids kun je ontdekken hoe je buurt eruit ziet en wat past bij je gemeente. Daarna kun je één van de initiatieven kiezen om mee aan de slag te gaan in de buurt of je kunt een eigen initiatief vormgeven. Een aantal maal per jaar kun je andere kerken ontmoeten die ook Kerk in de buurt zijn. Kijk voor beschikbare initiatieven en actuele informatie over 'Kerk in de buurt' bijeenkomsten op www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt of www.kerkindebuurt.nl.

CONTACTGEGEVENS

Protestantse Kerk in Nederland

Website: www.protestantsekerk.nl/kerkindebuurt

E-mail: info@protestantsekerk.nl

Telefoon: (030) 880 18 80

Adres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Kerkpunt

Nederlandse Gereformeerde Kerken

Website: www.kerkpunt.nl

E-mail: info@kerkpunt.nl

Telefoon: (038) 427 04 80

Adres: Dokter Spanjaardweg 4b, 8025 BT Zwolle

Christelijke Gereformeerde Kerk

Website: www.cgk.nl

E-mail: diaconaat@cgk.nl

Telefoon: (0318) 582367

Adres: Ghandistraat 2, 3902 KD, Veenendaal